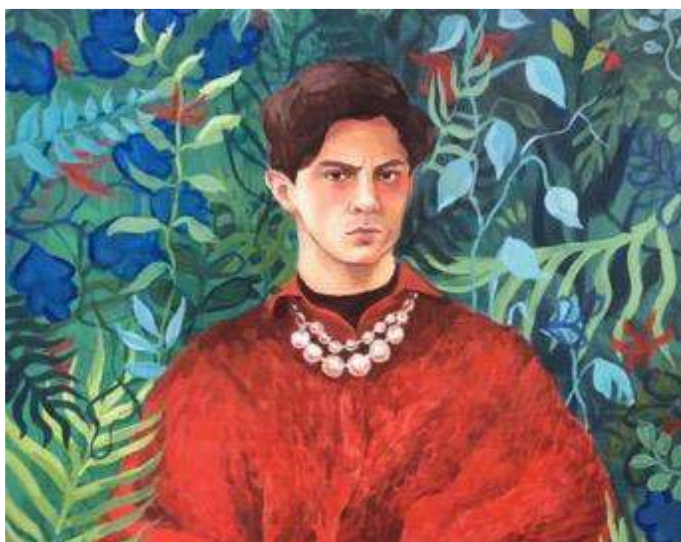

Живопис

Інструктивно-методичні матеріали
до практичних занять
4 курс

ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА
ФРАНКА

Навчально-науковий інститут педагогіки
Кафедра образотворчого мистецтва та дизайну

**ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

обов'язкової освітньої компоненти

ЖИВОПИС

для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
4 курс

Галузь знань	01 Освіта
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.12 Середня освіта (Мистецтво. Образотворче мистецтво)
Спеціалізація	-
Освітня програма ННІ	Мистецтво в закладах освіти педагогіки

Автори:
к.п.н. доцент Піддубна Оксана,
викладач Кирилюк Дарина,
викладач Силаєва Анастасія

Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри образотворчого мистецтва та дизайну
Протокол від «08» квітня 2026 р. № 13

Завідувач кафедри _____ Оксана ПІДДУБНА

Житомир 2026

УДК 75:37.013.42(076.5)

Рекомендовано до друку вченою радою Житомирського державного
університету імені Івана Франка
(протокол № 10 від «24» квітня 2026 р.)

Рецензенти:

Галина БУЧКІВСЬКА – доктор педагогічних наук, професор, заслужений діяч мистецтв України, декан гуманітарного факультету Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Любов КРАЙЛЮК – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету.

Тетяна ШОСТАЧУК – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого мистецтва та дизайну Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Піддубна О.М., Кирилюк Д.М., Силаєва А.В. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять обов'язкової освітньої компоненти «Живопис» для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014.12 Середня освіта. (Мистецтво в закладах освіти) 4 курс. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2026. 66 с.

© Піддубна О. М., 2026

© Кирилюк Д. М., 2026

© Силаєва А. В., 2026

© Житомирський державний
університет імені Івана Франка, 2026

ЗМІСТ

ВСТУП	8
КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ	10
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	12
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №1. Тема: Виконання аудиторної, живописної роботи жіночої голови людини з натури в теплому колориті з аксесуарами (олійні фарби, розмір 50/60). Заняття 1. Основи фактури у змішаних техніках	19
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №2. Тема: Виконання аудиторної, живописної роботи жіночої голови людини з натури в теплому колориті з аксесуарами (олійні фарби, розмір 50/60).. Заняття 2. Колористичне вирішення абстрактного фону.	20
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №3. Тема: Виконання аудиторної, живописної роботи жіночої голови людини з натури в теплому колориті з аксесуарами (олійні фарби, розмір 50/60). Заняття 3. Введення реалістичного об'єкта.	21
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №4. Тема: Виконання аудиторної, живописної роботи жіночої голови людини з натури в теплому колориті з аксесуарами (олійні фарби, розмір 50/60). Заняття 4. Узгодження та деталізація.	22
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №5. Тема: Виконання аудиторної, живописної роботи жіночої голови людини з натури в теплому колориті з аксесуарами (олійні фарби, розмір 50/60). Заняття 5. Завершення роботи та художнє узагальнення.	23
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №6. Виконання аудиторної, живописної роботи жіночої голови людини з натури в теплому колориті з аксесуарами (олійні фарби, розмір 50/60). Заняття 6. Аналіз постановки та композиційний пошук.	24
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №7. Тема: Виконання аудиторної, живописної роботи жіночої голови людини з натури в теплому колориті з аксесуарами (олійні фарби, розмір 50/60). Заняття 7. Конструктивна побудова.	25
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №8. Тема: Виконання аудиторної, живописної роботи жіночої голови людини з натури в теплому колориті з аксесуарами (олійні фарби, розмір 50/60). Заняття 8. Конструктивна побудова.	26
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №9. Тема: Виконання (аудиторної) з натури живописної роботи чоловічої полуфігури людини з руками та атрибутами: книгою, чашкою (олійні фарби, розмір 50/60). Заняття 1. Тональний аналіз.	27

- ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №10.** Тема: Виконання (аудиторної) з 28
натури живописної роботи чоловічої полуфігури людини з руками та
атрибутами: книгою, чашкою (олійні фарби, розмір 50/60). **Заняття 2.**
Початковий живопис (підмальовок)
- ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №11.** Тема: Виконання (аудиторної) з 29
натури живописної роботи чоловічої полуфігури людини з руками та
атрибутами: книгою, чашкою (олійні фарби, розмір 50/60). **Заняття 3.**
Розвиток кольору та матеріальності
- ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №12.** Тема: Виконання (аудиторної) з 30
натури живописної роботи чоловічої полуфігури людини з руками та
атрибутами: книгою, чашкою (олійні фарби, розмір 50/60). **Заняття 4.**
Простір і глибина
- ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №13.** Тема: Виконання (аудиторної) з 31
натури живописної роботи чоловічої полуфігури людини з руками та
атрибутами: книгою, чашкою (олійні фарби, розмір 50/60). **Заняття 5.**
Деталізація та узагальнення.
- ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №14.** Тема: Виконання (аудиторної) з 32
натури живописної роботи чоловічої полуфігури людини з руками та
атрибутами: книгою, чашкою (олійні фарби, розмір 50/60). **Заняття 6.**
Завершення роботи.
- ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №15.** Тема: Виконання (аудиторної) з 33
натури живописної роботи чоловічої полуфігури людини з руками та
атрибутами: книгою, чашкою (олійні фарби, розмір 50/60). **Заняття 7.**
Аналіз постановки та композиційний пошук
- ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №16.** Тема: Виконання (аудиторної) з 34
натури живописної роботи чоловічої полуфігури людини з руками та
атрибутами: книгою, чашкою (олійні фарби, розмір 50/60). **Заняття 8.**
Конструктивна побудова
- ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №17.** Тема: Виконання автопортрету (олійні 35
фарби, розмір 50/60). **Заняття 1.** Тональний аналіз
- ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №18.** Тема: Виконання автопортрету (олійні 36
фарби, розмір 50/60). **Заняття 2.** Початковий живопис.
- ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №19.** Тема: Виконання автопортрету (олійні 37
фарби, розмір 50/60). **Заняття 3.** Розвиток кольору та матеріальності.
- ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №20.** Тема: Виконання автопортрету (олійні 38
фарби, розмір 50/60). **Заняття 4.** Простір і глибина.
- ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №21.** Тема: Виконання автопортрету (олійні 39
фарби, розмір 50/60). **Заняття 5.** Деталізація та узагальнення.
- ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №22.** Тема: Виконання (аудиторної) з 40
натури живописної роботи фігури людини в теплій кольоровій гамі.
Заняття 1. Завершення роботи.
- ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №23.** Тема: Виконання (аудиторної) з 41
натури живописної роботи фігури людини в теплій кольоровій гамі.
Заняття 2. Ознайомлення з натюрмортною постановкою.
- ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №24.** Тема: Виконання (аудиторної) з 42

натури живописної роботи фігури людини в теплій кольоровій гамі

Заняття 3. Конструктивна побудова натюрморту.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №25. Тема: Виконання (аудиторної) з 43
натури живописної роботи фігури людини в теплій кольоровій гамі.

Заняття 4. Визначення тональних співвідношень.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №26. Тема: Виконання (аудиторної) з 44
натури живописної роботи фігури людини в теплій кольоровій гамі в
інтер'єрі. **Заняття 5.** Розвиток кольорових відношень.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №27. Тема: Виконання (аудиторної) з 45
натури живописної роботи фігури людини в теплій кольоровій гамі в
інтер'єрі. **Заняття 6.** Передача матеріальності предметів.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №28. Тема: Виконання (аудиторної) з 46
натури живописної роботи фігури людини в теплій кольоровій гамі в
інтер'єрі. **Заняття 7.** Узагальнення живописного рішення.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №29. Тема: Виконання (аудиторної) з 47
натури живописної роботи фігури людини в теплій кольоровій гамі в
інтер'єрі. **Заняття 8.** Завершення живописної роботи.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №30. Тема: Виконання з натури 48
(аудиторної), живописної роботи фігури людини в національному одязі
з атрибутами (олійні фарби, розмір 50/60). **Заняття 1.** Ознайомлення з
натюрмортною постановкою.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №31. Тема: Виконання з натури 49
(аудиторної), живописної роботи фігури людини в національному одязі
з атрибутами (олійні фарби, розмір 50/60). **Заняття 2.** Конструктивна
побудова натюрморту.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №32. Тема: Виконання з натури 50
(аудиторної), живописної роботи фігури людини в національному одязі
з атрибутами (олійні фарби, розмір 50/60). **Заняття 3.** Визначення
тональних співвідношень.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №33. Тема: Виконання з натури 51
(аудиторної), живописної роботи фігури людини в національному одязі
з атрибутами (олійні фарби, розмір 50/60). **Заняття 4.** Розвиток
кольорових відношень.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №34. Тема: Виконання з натури 52
(аудиторної), живописної роботи фігури людини в національному одязі
з атрибутами (олійні фарби, розмір 50/60). **Заняття 5.** Передача об'єму
предметів.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №35. Тема: Виконання з натури 53
(аудиторної), живописної роботи фігури людини в національному одязі
з атрибутами (олійні фарби, розмір 50/60). **Заняття 6.** Передача
матеріальності предметів.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №36. Тема: Виконання з натури 54
(аудиторної), живописної роботи фігури людини в національному одязі
з атрибутами (олійні фарби, розмір 50/60). **Заняття 7.** Узагальнення
живописного рішення.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №37. Тема: Виконання з натури (аудиторної), живописної роботи фігури людини в національному одязі з атрибутами (олійні фарби, розмір 50/60). Заняття 8. Завершення живописної роботи.	55
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №38. Тема: Створення авторської композиції з зображенням групи людей (олійні фарби, розмір 50/60). Заняття 1. Ознайомлення з натюрмортною постановкою.	56
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №39. Тема: Створення авторської композиції з зображенням групи людей (олійні фарби, розмір 50/60). Заняття 2. Конструктивна побудова натюрмарту.	57
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №40. Тема: Створення авторської композиції з зображенням групи людей (олійні фарби, розмір 50/60). Заняття 3. Визначення тональних співвідношень.	58
ЛІТЕРАТУРА	59
ДОДАТКИ	61

ВСТУП

Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять з навчальної дисципліни «Живопис» призначені для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Мистецтво. Образотворче мистецтво) та спрямовані на формування професійних художньо-педагогічних компетентностей майбутніх учителів образотворчого мистецтва.

Актуальність розробки даних матеріалів зумовлена сучасними вимогами до мистецької освіти, яка орієнтується на інтеграцію теоретичних знань і практичних умінь, розвиток творчого потенціалу особистості, здатності до художнього мислення та самовираження. У процесі професійної підготовки майбутнього вчителя образотворчого мистецтва важливу роль відіграє формування не лише технічних навичок володіння живописними матеріалами, але й умінь аналізувати натуру, бачити закономірності форми, кольору, світла і простору, а також передавати їх у художньому образі.

Практичні заняття з живопису є ключовою складовою освітнього процесу, оскільки забезпечують безпосередню практичну діяльність студентів, сприяють закріпленню теоретичних знань та формують досвід самостійної творчої роботи. Вони дозволяють поступово опановувати складні художні завдання: від конструктивної побудови форми до створення цілісного живописного образу. Особливе значення має робота з натури, яка є основою академічного живопису та формує спостережливість, точність і художнє бачення.

Метою даних інструктивно-методичних матеріалів є створення цілісної системи організації практичних занять, що забезпечує поетапне формування у студентів професійних умінь і навичок у галузі живопису. Основними завданнями є:

- формування навичок конструктивного аналізу форми та пропорцій;
- розвиток умінь передавати об'єм і простір засобами світлотіні;
- оволодіння закономірностями кольорознавства та колористичного вирішення;
- формування вмінь працювати в різних живописних техніках (зокрема олійний живопис);
- розвиток композиційного мислення та здатності до узагальнення;
- формування індивідуального художнього стилю та творчого підходу до виконання завдань.

Структура матеріалів відповідає логіці поступового ускладнення навчальних завдань і передбачає поетапне виконання живописних робіт: від початкового аналізу постановки, композиційного розміщення та конструктивної побудови до тонального і колористичного вирішення, деталізації, передачі матеріальності та завершального узагальнення. Значна увага приділяється

формуванню цілісного сприйняття природи, узгодженню всіх елементів композиції та досягненню художньої виразності.

Важливим компонентом є також розвиток у студентів здатності до самоконтролю та самооцінювання результатів власної діяльності. Аналіз виконаних робіт, виявлення типових помилок і визначення шляхів їх усунення сприяють підвищенню якості художньої підготовки та формуванню професійної відповідальності.

Окрім суто художніх умінь, матеріали спрямовані на розвиток педагогічних компетентностей майбутнього вчителя, зокрема здатності організувати навчально-творчий процес, добирати методи та прийоми навчання, враховувати індивідуальні особливості учнів, стимулювати їхню творчу активність і інтерес до мистецтва. Таким чином, навчальна дисципліна «Живопис» виступає не лише як засіб формування художньої майстерності, але й як важливий інструмент професійного становлення педагога.

Запропоновані інструктивно-методичні матеріали можуть бути використані як у процесі аудиторної роботи, так і під час самостійної діяльності здобувачів вищої освіти. Вони забезпечують системність, послідовність і цілісність навчання, сприяють підвищенню ефективності освітнього процесу та якості професійної підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Компетентності:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК10. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ПК1. Здатність глибоко розуміти класичні та новітні мистецтвознавчі поняття і на їх основі розробляти концептуальні засади образотворення.

ПК2. Здатність застосовувати знання термінології традиційних та цифрових видів образотворчого мистецтва в освітній, науковій і художньо-творчій діяльності.

ПК3. Здатність до оволодіння методологією образотворчої діяльності й засвоєння основ художньої майстерності.

ПК4. Здатність характеризувати історичні віхи еволюції образотворчого мистецтва й адекватно оцінювати наявні артефакти за об'єктивними критеріями їх художності.

ПК8. Здатність до глибокого засвоєння аксіології образотворчого мистецтва й аналізу його національних рис у контексті традиціоналізму і новаторства.

ПК9. Здатність створювати безпечні умови діяльності суб'єктів художньо-педагогічного процесу в мистецько-освітньому середовищі.

ПК10. Здатність до організації, проведення й оцінки результативності навчально-творчих практик, виховних заходів та виставок творів образотворчого мистецтва.

Програмні результати навчання:

РН7. *Демонструє* знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), *оперує* базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

РН 2. *Володіє* поняттєво-термінологічним тезаурусом образотворчого мистецтва, психологією художньої творчості та художньою педагогікою.

РН 4. *Уміє* аналізувати особливості образного ладу, композиційної побудови та специфіку виражальних і техніко-виконавських засобів творів образотворчого мистецтва.

РН 5. *Володіє* технологією роботи з традиційними і сучасними матеріалами образотворчого мистецтва та основами художньої майстерності.

РН 7. *Уміє* графічно, колористично і пластично декорувати предмети ужиткового мистецтва.

РН 9. *Знає* комп'ютерно-графічні технології та *вміє* виконувати твори образотворчого мистецтва в цифровому форматі.

РН 12. *Володіє* педагогічним малюнком та демонстраційним обладнанням, дидактичним матеріалом унаочнення уроків образотворчого мистецтва.

РН 13. *Уміє* прищеплювати учням художні цінності традиційних і сучасних напрямів національного образотворчого мистецтва.

Відповідність компетентностей і програмних результатів

Компетентність / ПРН	Зміст лабораторних занять	Конкретні види діяльності	Результат формування
ЗК1	Аналіз портрету, фігури людини, композиційні пошуки	Аналіз постановки, виконання ескізів, побудова композиції	Здатність аналізувати, узагальнювати та застосовувати знання
ЗК2	Основи живопису (тон, колір, світлотінь, перспектива, анатомія)	Виконання портретів, півфігури, фігури людини	Розуміння закономірностей живопису та будови людини
ЗК10	Художньо-естетична діяльність	Виконання портретів, автопортретів, тематичних композицій	Формування естетичного світогляду
ФК1	Методика виконання живопису портрету і фігури людини	Поетапне виконання (ескіз, рисунок, підмальовок, завершення)	Здатність переносити знання у педагогічну діяльність
ПК1	Композиція і художній образ у портреті та фігурі	Побудова композиції, виділення головного, узагальнення	Формування художнього мислення
ПК2	Техніка олійного живопису, колористика	Робота з кольором, світлотінню, теплими/холодними відношеннями	Використання професійних художніх засобів
ПК3	Передача об'єму, простору, анатомії та матеріальності	Моделювання форми голови, тіла, передача фактури	Розвиток художньої майстерності
ПК4	Аналіз і оцінка художніх робіт	Перегляд, аналіз виконаних робіт	Формування критичного мислення
ПК8	Колористика, гармонія кольору	Узгодження кольорових відношень у портреті та композиції	Формування художнього смаку
ПК9	Організація робочого процесу	Дотримання техніки безпеки, робота з матеріалами	Формування безпечної та відповідальної діяльності
ПК10	Лабораторні заняття (портрет, фігура, композиція)	Виконання та аналіз навчально-творчих робіт	Організація навчально-творчої діяльності
РН7	Теоретичні основи живопису і пластичної анатомії	Засвоєння понять форми, кольору, простору	Формування системних знань
ПРН 2	Художня термінологія	Використання професійних понять	Розвиток професійного мовлення
ПРН 4	Аналіз натури (портрет, фігура)	Аналіз пропорцій, світлотіні, простору	Розвиток аналітичних умінь
ПРН 5	Техніка живопису (олійні фарби)	Виконання портрету, автопортрету, фігури людини	Формування практичних навичок
ПРН 7	Декоративність і стилізація	Узагальнення форми, створення композицій	Розвиток творчих умінь
ПРН 9	Формування цифрового портфоліо (Google Drive)	Завантаження фото робіт, систематизація	Саморефлексія, цифрова грамотність
ПРН 12	Педагогічний малюнок	Демонстрація етапів виконання портрету	Формування навчально-методичних умінь
ПРН 13	Художньо-естетичні цінності	Виконання творчих робіт (портрет, композиція)	Формування естетичної культури

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ

Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка згідно з Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою» https://zu.edu.ua/offic/ocinjuvannya_zvo.pdf

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за всіма видами навчальних робіт проводиться за поточним, модульним та підсумковим контролем. Кожен здобувач вищої освіти має виконати обов'язкові завдання, передбачені інструктивно-методичними матеріалами до лабораторних робіт, методичними рекомендаціями до організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти, силабусом, навчальною та робочою програмою освітньої компоненти.

Результати навчальної діяльності здобувачів вищої освіти оцінюються в балах, відповідно до виду діяльності. Визначений мінімум балів, який необхідно набрати для отримання заліку в 7-му та 8-му семестрах, зазначений в робочій програмі навчальної дисципліни.

Показники, що враховуються під час оцінювання

Оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти з дисципліни «Живопис» здійснюється з урахуванням рівня сформованості художньо-практичних умінь, теоретичних знань і творчих здібностей. Під час оцінювання враховуються такі основні показники:

1. Композиційне вирішення роботи

- доцільність розміщення зображення у форматі;
- наявність композиційного центру;
- цілісність та врівноваженість композиції;
- взаємозв'язок елементів (об'єкт – фон – простір).

2. Конструктивна побудова форми

- правильність пропорцій;
- передача конструктивної будови об'єктів;
- дотримання перспективи;
- логічність побудови зображення.

3. Передача об'єму і простору

- використання світлотіні (світло, тінь, півтінь, рефлексії);
- переконливість об'ємного моделювання форми;
- передача глибини простору;
- узгодження планів (передній, середній, дальній).

4. Колористичне вирішення

- правильність кольорових співвідношень;

- гармонійність колориту (тепло-холодні відношення);
- узгодженість кольору між об'єктами;
- передача впливу освітлення на колір.

5. Техніка виконання

- володіння матеріалами (олійні фарби, акварель, гуаш тощо);
- якість мазка та живописної фактури;
- уміння працювати різними прийомами;
- акуратність і культура виконання роботи.

6. Передача матеріальності та фактури

- переконливість відтворення різних поверхонь (шкіра, тканина, метал тощо);
- використання живописних засобів для передачі фактури;
- деталізація відповідно до загального задуму.

7. Ступінь завершеності роботи

- логічність переходу від загального до детального;
- наявність узагальнення;
- завершеність образу;
- відсутність невиправданих незавершених ділянок.

8. Творчий підхід

- самостійність виконання;
- індивідуальність художнього рішення;
- вміння інтерпретувати натуру;
- виразність художнього образу.

9. Дотримання вимог завдання

- відповідність темі та поставленій меті;
- виконання всіх етапів роботи;
- врахування методичних рекомендацій;
- дотримання заданого формату та техніки.

10. Активність і навчальна діяльність

- регулярність виконання завдань;
- участь у обговореннях і аналізі робіт;
- своєчасність виконання лабораторних робіт;
- прояв ініціативи та творчої активності.

Сукупність зазначених показників дозволяє комплексно оцінити рівень підготовки здобувачів вищої освіти, їхні професійні досягнення та динаміку розвитку художніх і педагогічних компетентностей.

Система бонусів

Передбачено додаткові бали за активність студента, та творчий підхід під час практичних занять, виставкова діяльність у всеукраїнських, міжнародних виставках, участь у творчих конкурсах Максимальна кількість балів: 10.

Критерії оцінювання
Модуль VII. Портрет. Живопис голови людини. Автопортрет. 4 курс

№	Кількість години	Тема/ Практичне заняття	СР	ЛР	МР
			100	100	100
1	2	Тема 62./ Практичне заняття 1	СР		
2	2	Тема 62./ Практичне заняття 2	СР		
3	2	Тема 62./ Практичне заняття 3	СР		
4	2	Тема 62./ Практичне заняття 4	СР		
5	2	Тема 62./ Практичне заняття 5	СР		
6	2	Тема 62./ Практичне заняття 6	СР		
7	2	Тема 62./ Практичне заняття 7	СР		
8	2	Тема 62./ Практичне заняття 8		ЛР	
9	2	Тема 68./ Практичне заняття 1	СР		
10	2	Тема 68./ Практичне заняття 2	СР		
11	2	Тема 68./ Практичне заняття 3	СР		
12	2	Тема 68./ Практичне заняття 4	СР		
13	2	Тема 68 / Практичне заняття 5	СР		
14	2	Тема 68./ Практичне заняття 6	СР		
15	2	Тема 68./ Практичне заняття 7	СР		
16	2	Тема 68./ Практичне заняття 8		ЛР	
17	2	Тема 73./ Практичне заняття 1	СР		
18	2	Тема 73./ Практичне заняття 2	СР		
19	2	Тема 73./ Практичне заняття 3	СР		
20	2	Тема 73./ Практичне заняття 4	СР		
21	2	Тема 73./ Практичне заняття 5			МР
Разом 46		Рейтинг	100		

Види оцінювання діяльності:

- СР – виконання самостійної роботи;
- ЛР – виконання практичної (аудиторної) роботи / неформальна освіта*;
- МР – виконання модульної роботи.

*Примітка: Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Житомирському державному університеті імені Івана Франка (<https://zu.edu.ua/offic/pro-neformal.pdf>)

Критерії оцінювання
Модуль VIII. Побудова фігури людини. Побудова фігури людини в русі

№	Кількість години	Тема/ Практичне заняття	СР	ЛР	МР
			100	100	100
1	2	Тема 75./ Практичне заняття 1	СР		
2	2	Тема 75./ Практичне заняття 2	СР		
3	2	Тема 75./ Практичне заняття 3	СР		
4	2	Тема 75./ Практичне заняття 4	СР		
5	2	Тема 75./ Практичне заняття 5	СР		
6	2	Тема 75./ Практичне заняття 6	СР		
7	2	Тема 75./ Практичне заняття 7	СР		
8	2	Тема 75./ Практичне заняття 8		ЛР	
9	2	Тема 82./ Практичне заняття 1	СР		
10	2	Тема 82./ Практичне заняття 2	СР		
11	2	Тема 82./ Практичне заняття 3	СР		
12	2	Тема 82./ Практичне заняття 4	СР		
13	2	Тема 82./ Практичне заняття 5	СР		
14	2	Тема 82./ Практичне заняття 6	СР		
15	2	Тема 82./ Практичне заняття 7	СР		
16	2	Тема 82./ Практичне заняття 8		ЛР	
17	2	Тема 88./ Практичне заняття 1	СР		
18	2	Тема 88./ Практичне заняття 2	СР		
19	2	Тема 88./ Практичне заняття 3	СР		
20	2	Тема 88./ Практичне заняття 4	СР		
21	2	Тема 88./ Практичне заняття 5	СР		
22	2	Тема 88./ Практичне заняття 6	СР		
23	2	Тема 88./ Практичне заняття 7	СР		
24	2	Тема 88./ Практичне заняття 8			МР
Разом 48		Рейтинг	100		

Види оцінювання діяльності:

- СР – виконання самостійної роботи;
- ЛР – виконання практичної (аудиторної) роботи / неформальна освіта*;
- МР – виконання модульної роботи.

*Примітка: Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Житомирському державному університеті імені Івана Франка (<https://zu.edu.ua/offic/pro-neformal.pdf>)

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка за університетською шкалою		Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	
Екзамен	Залік		Оцінка	Пояснення
<i>Відмінно</i>	<i>Зараховано</i>	90-100	A	Здобувач демонструє високий рівень сформованості художньо-практичних умінь у виконанні всіх типів завдань (портрет, полуфігура, фігура в інтер'єрі, авторська композиція). Композиція грамотно організована, формат використано впевнено. Пропорції, конструктивна побудова та анатомічна точність бездоганні. Світлотіньові та кольорові відношення передані переконливо, з урахуванням умов освітлення. Впевнено застосовано техніку олійного живопису (підмальовок, лессування, фактурність). Досягнуто цілісності образу, гармонії кольору, матеріальності та художньої виразності. Робота має ознаки творчої інтерпретації.
<i>Добре</i>		82-89	B	Робота виконана на високому рівні з незначними недоліками. Загалом правильно передані пропорції, об'єм, простір і взаємозв'язки між елементами (фігура, руки, предмети, фон). Колористичне рішення переважно вдале, техніка виконання достатньо впевнена. Присутні окремі неточності у деталях, фактурі або узагальненні форми.
		74-81	C	Робота виконана правильно в основному, але містить помітні помилки. Пропорції, конструкція та передача об'єму частково порушені. Композиція вирішена задовільно, проте бракує цілісності або виразності. Колірно-тональні відношення передані неповною мірою. Техніка використана на середньому рівні, можливості матеріалів реалізовані частково.
<i>Задовільно</i>		64-73	D	Робота відповідає базовому рівню виконання. Спостерігаються суттєві помилки у побудові форми (голови,

				<p>фігури, рук), пропорціях та композиції. Світлотіньові та кольорові співвідношення передані неточно. Простір і матеріальність виражені слабо. Техніка живопису використовується обмежено.</p>
		60-63	Е	<p>Робота відповідає мінімальним вимогам. Здобувач демонструє початкові навички виконання живописних завдань. Наявні значні помилки у пропорціях, кольорі, тоні та композиції. Цілісність роботи відсутня або порушена. Технічні можливості матеріалів практично не використані.</p>
<i>Незадовільно</i>	<i>Незараховано</i>	35-59	FX	<p>Робота виконана на низькому рівні. Відсутнє розуміння конструктивної побудови, пропорцій та основ композиції. Світлотіньові та кольорові відношення порушені. Завдання виконано частково, потребує суттєвого доопрацювання.</p>
		1-34	F	<p>Робота не відповідає вимогам навчальної дисципліни. Відсутні базові навички живопису. Завдання не виконано або виконано формально без розуміння.</p>

Підсумкова оцінка з вивчених модулів за навчальний рік (ПОМ) розраховується:

№ модулю	М%_n (відсоткове значення модулю освітньої компоненти)
Модуль VII	М% _{VII} = (100 %)
Сума	100
Модуль VIII	М% _{VIII} = (100 %)
Сума	100

ЕКЗАМЕН

Оскільки формою підсумкового контролю освітньої компоненти є екзамен, то здобувачі вищої освіти в яких підсумкова оцінка з вивчених модулів (ПОМ) за семестр становить 60 і більше балів, мають право не складати екзамен. У такому разі підсумкова оцінка з вивчених модулів (ПОМ) = Екзаменаційній оцінці (ЕО) = Підсумковій оцінці (ПО).

$$ПОМ = ЕО = ПО$$

У випадку складання екзамену підсумкова оцінка (ПО) визначається як середнє арифметичне балів підсумкової оцінки з вивчених модулів (ПОМ) та екзаменаційної оцінки (ЕО).

$$ПО = (ПОМ + ЕО) / 2$$

Теми практичних занять та кількість годин

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Виконання аудиторної, живописної роботи жіночої голови людини з натури в теплом колориті з аксесуарами (олійні фарби, розмір 50/60).	16
2	Виконання (аудиторної) з натури живописної роботи чоловічої полуфігури людини з руками та атрибутами: книгою, чашкою (олійні фарби, розмір 50/60).	16
3	Виконання автопортрету (олійні фарби, розмір 50/60).	10
7 семестр		42
4	Виконання (аудиторної) з натури живописної роботи фігури людини в теплій кольоровій гамі в інтер'єрі (олійні фарби, розмір 50/60).	16
5	Виконання з натури (аудиторної), живописної роботи фігури людини в національному одязі з атрибутами (олійні фарби, розмір 50/60).	16
6	Створення авторської композиції з зображенням групи людей (олійні фарби, розмір 50/60).	6
8 семестр		38
Всього:		84

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №1.

Тема: Виконання аудиторної, живописної роботи жіночої голови людини з натури в теплому колориті з аксесуарами (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Сформувати у студентів розуміння конструктивної будови голови людини, навчити виконувати композиційне розміщення зображення на форматі та будувати узагальнений рисунок голови з натури з урахуванням пропорцій і нахилу.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 1. Композиційне розміщення та початкова побудова голови

Зміст роботи:

- Організація робочого місця, підготовка матеріалів.
- Тонування полотна (імприматура теплих відтінків: охра, сієна).
- Аналіз натури:
 - характер освітлення;
 - положення голови;
 - особливості аксесуарів.
- Визначення композиції:
 - розміщення голови у форматі;
 - врахування напрямку погляду та нахилу.
- Намітка загальних пропорцій:
 - вісь симетрії;
 - лінії очей, носа, рота.
- Побудова загальної форми:
 - визначення великих об'ємів (череп, щелепа).
- Узагальнена намітка аксесуарів.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №2.

Тема: Виконання аудиторної, живописної роботи жіночої голови людини з натури в теплому колориті з аксесуарами (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Закріпити навички побудови форми голови, уточнити анатомічні особливості (череп, основні об'єми), визначити великі світлотіньові маси та підготувати рисунок до живописного вирішення.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 2. Конструктивне уточнення форми та тональне вирішення

Зміст роботи:

- Уточнення пропорцій і конструкції голови.
- Опрацювання анатомічних особливостей:
 - вилиці, лоб, щелепа.
- Узагальнене моделювання рис обличчя.
- Виявлення великих світлотіньових мас:
 - світло, півтінь, тінь, рефлекси.
- Узгодження голови з фоном і аксесуарами.
- Підготовка рисунка до живописного етапу.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №3.

Тема: Виконання аудиторної, живописної роботи жіночої голови людини з натури в теплому колориті з аксесуарами (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Ознайомити з принципами теплового колориту, навчити виконувати підмальовок (імприматуру) та закладати загальні кольорові відношення у теплій гамі.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 3. Підмальовок і закладання теплового колориту

Зміст роботи:

1. Виконання підмальовку розрідженими олійними фарбами.
2. Закладення загального кольорового середовища.
3. Визначення домінанти теплового колориту:
 - жовті, червоні, коричневі відтінки.
4. Розподіл великих кольорових мас:
 - обличчя, фон, аксесуари.
5. Узгодження кольорових відношень без деталізації.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №4.

Тема: Виконання аудиторної, живописної роботи жіночої голови людини з натури в теплому колориті з аксесуарами (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Розвивати вміння передавати великі кольорові та тональні співвідношення, формувати цілісне бачення натури, опрацювати основні об'єми голови засобами кольору.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 4. Передача великих форм і об'єму кольором

Зміст роботи:

- Опрацювання основних об'ємів голови кольором.
- Передача світлотіньових співвідношень у теплій гамі.
- Узгодження кольору між площинами обличчя.
- Формування цілісного живописного рішення.
- Початок роботи над аксесуарами як кольоровими масами.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №5.

Тема: Виконання аудиторної, живописної роботи жіночої голови людини з натури в теплому колориті з аксесуарами (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Удосконалити навички моделювання форми через світлотінь і колір, деталізувати риси обличчя (очі, ніс, губи) з урахуванням теплового освітлення.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 5. Деталізація рис обличчя та уточнення форми

Зміст роботи:

- Деталізація основних елементів:
 - очі (вираз, об'єм);
 - ніс (площини);
 - губи (форма, колір).
- Уточнення переходів світлотіні.
- Передача індивідуальних особливостей моделі.
- Узгодження кольорових відношень у межах обличчя.
- Початок опрацювання волосся.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №6.

Тема: Виконання аудиторної, живописної роботи жіночої голови людини з натури в теплому колориті з аксесуарами (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Навчити передавати матеріальність і фактуру (шкіра, волосся, аксесуари), розвивати відчуття кольорових нюансів та гармонії теплового колориту.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 6. Передача фактури та матеріальності

Зміст роботи:

- Опрацювання фактур:
 - шкіра (м'які переходи);
 - волосся (пластика, ритм);
 - аксесуари (тканина, метал).
- Введення кольорових нюансів:
 - теплі рефлекси;
 - відблиски.
- Посилення просторової глибини.
- Уточнення контрастів і кольорових співвідношень.
- Підпорядкування деталей загальному образу.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №7.

Тема: Виконання аудиторної, живописної роботи жіночої голови людини з натури в теплому колориті з аксесуарами (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Сформувати вміння узагальнювати та підпорядковувати деталі цілісному образу, досягати композиційної єдності та виразності портрету.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 7. Узагальнення та досягнення цілісності образу

Зміст роботи:

- Узагальнення другорядних деталей.
- Виділення композиційного центру (обличчя).
- Збалансування кольору, тону і контрастів.
- Узгодження фону з головою.
- Перевірка цілісності роботи (з дистанції).

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 8.

Тема: Виконання аудиторної, живописної роботи жіночої голови людини з натури в теплому колориті з аксесуарами (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Завершити живописну роботу, відпрацювати фінальні узагальнення, акценти та цілісність образу, провести аналіз виконаної роботи та сформувані навички самооцінювання.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінєн, уайт-спірит), лляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 8. Завершення роботи та аналіз результату

Зміст роботи:

- Виконання фінальних уточнень:
 - акценти (очі, губи);
 - світлові відблиски.
- Корекція помилок:
 - тональних;
 - кольорових.
- Досягнення гармонії теплого колориту.
- Завершення роботи (підпис, оформлення).
- Аналіз виконаної роботи:
 - самооцінка;
 - колективне обговорення;
 - визначення типових помилок і досягнень.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 9

Тема: Виконання (аудиторної) з натури живописної роботи чоловічої полуфігури людини з руками та атрибутами: книгою, чашкою (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Сформувати у студентів уміння аналізувати натуру та організовувати композицію полуфігури у форматі, навчити визначати пропорції фігури людини з руками, передавати загальний характер постановки, враховувати взаємодію фігури з атрибутами (книга, чашка) та закладати конструктивну основу зображення.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), лляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 1. Композиційне вирішення та початкова побудова полуфігури

Зміст роботи:

- Організація робочого місця, підготовка матеріалів.
- Аналіз натури:
 - положення фігури в просторі;
 - характер освітлення;
 - взаємодія з атрибутами (книга, чашка).
- Визначення композиції:
 - розміщення полуфігури у форматі;
 - баланс мас (фігура – фон – предмети).
- Побудова загальних пропорцій: вісь тіла; нахил плечового поясу; положення голови.
- Намітка рук та предметів у загальних масах.
- Узагальнений конструктивний рисунок без деталізації.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 10

Тема: Виконання (аудиторної) з натури живописної роботи чоловічої полуфігури людини з руками та атрибутами: книгою, чашкою (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Розвивати навички конструктивної побудови полуфігури, уточнення пропорцій і анатомічних особливостей тулуба та рук, формувати вміння передавати взаємозв'язок частин тіла у просторі та визначати основні світлотіньові маси як основу для подальшого живописного вирішення.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 2. Конструктивна побудова форми та тональне вирішення

Зміст роботи:

- Уточнення пропорцій тулуба і рук.
- Опрацювання анатомічної будови:
 - плечовий пояс;
 - кисті рук;
 - положення пальців.
- Виявлення конструктивних площин форми.
- Визначення великих світлотіньових мас:
 - світло;
 - півтінь;
 - тінь;
 - рефлекси.
- Узгодження фігури з предметами та фоном.
- Підготовка рисунка до живопису.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 11

Тема: Виконання (аудиторної) з натури живописної роботи чоловічої полуфігури людини з руками та атрибутами: книгою, чашкою (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Ознайомити студентів з принципами підмальовку в олійному живописі, навчити закладати загальні кольорові відношення та колористичне середовище роботи, формувати відчуття єдності фігури, рук і предметів у межах обраного колориту.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 3. Підмальовок і закладання загального колориту

Зміст роботи:

- Виконання підмальовку розрідженими фарбами.
- Закладення загального кольорового середовища.
- Визначення колористичної гами (тепло-холодні співвідношення).
- Розподіл великих кольорових мас:
 - обличчя;
 - руки;
 - одяг;
 - предмети;
 - фон.
- Узгодження кольору всіх елементів без деталізації.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 12

Тема: Виконання (аудиторної) з натури живописної роботи чоловічої полуфігури людини з руками та атрибутами: книгою, чашкою (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Розвивати вміння передавати великі об'ємні форми полуфігури та рук засобами кольору і тону, формувати навички узгодження кольорових і тональних співвідношень між фігурою, фоном і атрибутами, досягати цілісного сприйняття живописної роботи.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 4. Передача великих форм та об'єму кольором

Зміст роботи:

- Опрацювання великих об'ємів фігури.
- Передача пластики тіла через світлотінь.
- Узгодження тональних і кольорових відношень:
 - Фігура-фон;
 - Фігура-предмети.
- Формування цілісного живописного рішення.
- Початок опрацювання рук і предметів як об'ємних форм.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 13

Тема: Виконання (аудиторної) з натури живописної роботи чоловічої полуфігури людини з руками та атрибутами: книгою, чашкою (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Удосконалити навички моделювання форми через світлотінь, навчити детально опрацювати риси обличчя та анатомію рук, передавати індивідуальні особливості моделі та характер взаємодії з предметами (книга, чашка).

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінєн, уайт-спірит), лляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 5. Деталізація обличчя, рук та взаємодії з предметами

Зміст роботи:

- Деталізація обличчя:
 - риси;
 - індивідуальні особливості.
- Опрацювання рук:
 - анатомічна будова;
 - положення пальців;
 - контакт з предметами.
- Уточнення взаємодії з атрибутами:
 - утримання книги;
 - положення чашки.
- Узгодження кольорових і тональних відношень.
- Уточнення переходів світлотіні.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 14

Тема: Виконання (аудиторної) з натури живописної роботи чоловічої полуфігури людини з руками та атрибутами: книгою, чашкою (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Сформувати вміння передавати матеріальність і фактуру різних поверхонь (шкіра, тканина, папір книги, кераміка чашки), розвивати відчуття кольорових нюансів і гармонії, поглиблювати просторове та пластичне вирішення форми.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінєн, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 6. Передача фактури та матеріальності

Зміст роботи:

- Опрацювання фактур:
 - шкіра (обличчя, руки);
 - тканина одягу;
 - папір книги;
 - кераміка чашки.
- Введення кольорових нюансів:
 - рефлекси;
 - відблиски.
- Посилення просторової глибини.
- Уточнення контрастів.
- Підпорядкування деталей загальному образу.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 15

Тема: Виконання (аудиторної) з натури живописної роботи чоловічої полуфігури людини з руками та атрибутами: книгою, чашкою (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Розвивати здатність до узагальнення та підпорядкування деталей цілісному образу, навчити виділяти композиційний центр, узгоджувати всі елементи композиції (фігура, руки, предмети, фон) та досягати художньої виразності.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 7. Узагальнення та досягнення цілісності композиції

Зміст роботи:

- Узагальнення другорядних деталей.
- Виділення композиційного центру (обличчя, руки).
- Узгодження всіх елементів:
 - фігура;
 - руки;
 - предмети;
 - фон.
- Баланс кольору, тону та контрастів.
- Перевірка цілісності роботи на відстані.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 16

Тема: Виконання (аудиторної) з натури живописної роботи чоловічої полуфігури людини з руками та атрибутами: книгою, чашкою (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Завершити живописну роботу, сформувати вміння виконувати фінальні узагальнення та акцентування, усунути недоліки в кольорових і тональних відношеннях, розвивати навички аналізу, самооцінювання та професійного обговорення результатів.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 8. Завершення роботи та художній аналіз

Зміст роботи:

- Виконання фінальних уточнень:
 - акценти;
 - світлові відблиски.
- Корекція помилок:
 - тональних;
 - кольорових;
 - конструктивних.
- Досягнення гармонійного живописного рішення.
- Завершення роботи (підпис, оформлення).
- Проведення аналізу:
 - самооцінка;
 - колективне обговорення;
 - визначення досягнень і недоліків.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 17

Тема: Виконання автопортрету (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Сформувати у студентів уміння аналізувати власну зовнішність за допомогою дзеркала або фото, навчити композиційно розміщувати автопортрет у форматі, передавати пропорції голови, положення та характер, закладати конструктивну основу зображення.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), лляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 5 (по 2 години)

Заняття 1. Композиційне вирішення та початкова побудова автопортрету

Зміст роботи:

- Організація робочого місця (дзеркало / фото).
- Аналіз власного образу:
 - пропорції;
 - характер;
 - ракурс.
- Визначення композиції:
 - розміщення голови у форматі;
 - напрямок погляду.
- Намітка загальних пропорцій:
 - вісь симетрії;
 - лінії очей, носа, рота.
- Побудова загальної форми голови та шиї.
- Легка намітка зачіски та елементів одягу.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 18

Тема: Виконання автопортрету (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Розвивати навички конструктивної побудови голови, уточнення анатомічних особливостей та пропорцій обличчя, формувати вміння передавати світлотіньові відношення та готувати рисунок до живописного вирішення.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 5 (по 2 години)

Заняття 2. Конструктивна побудова та тональне вирішення форми

Зміст роботи:

- Уточнення конструкції голови:
 - анатомічні орієнтири (лоб, вилиці, щелепа).
- Узагальнене опрацювання рис обличчя.
- Виявлення великих світлотіньових мас:
 - світло, півтінь, тінь, рефлекси.
- Узгодження голови з фоном.
- Підготовка рисунка до живопису.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 19

Тема: Виконання автопортрету (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Ознайомити студентів із принципами підмальовку в олійному живописі, навчити закладати загальні кольорові відношення та колористичне середовище автопортрету, формувати відчуття цілісності образу.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 5 (по 2 години)

Заняття 3. Підмальовок і закладання кольорових відношень

Зміст роботи:

- Виконання підмальовку (розріджені фарби).
- Закладення загального колориту:
 - визначення кольорової гами.
- Розподіл великих кольорових площин:
 - обличчя;
 - фон;
 - волосся;
 - одяг.
- Узгодження кольорових відношень.
- Робота без деталізації.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 20

Тема: Виконання автопортрету (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Удосконалити вміння передавати об'єм і форму голови засобами кольору і світлотіні, навчити деталізувати риси обличчя, передавати індивідуальність, емоційний стан та характер автопортрету.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 5 (по 2 години)

Заняття 4. Опрацювання форми, об'єму та індивідуальних рис

Зміст роботи:

- Деталізація рис обличчя:
 - очі;
 - ніс;
 - губи.
- Уточнення світлотіньових переходів.
- Передача індивідуальних особливостей.
- Опрацювання волосся.
- Узгодження кольорових і тональних відношень.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 21

Тема: Виконання автопортрету (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Сформувані здатність до узагальнення та завершення живописної роботи, навчити досягати гармонії кольорових і тональних відношень, виконувати фінальні акценти, а також розвивати навички аналізу, самооцінювання та художнього осмислення власного образу.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), лляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 5 (по 2 години)

Заняття 5. Узагальнення, завершення та аналіз автопортрету

Зміст роботи:

- Узагальнення форми та кольору.
- Виділення композиційного центру (обличчя).
- Виконання фінальних акцентів:
 - очі;
 - губи;
 - світлові відблиски.
- Корекція тональних і кольорових помилок.
- Досягнення гармонії.
- Завершення роботи (підпис).
- Аналіз:
 - самооцінка;
 - обговорення результатів.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 22

Тема: Виконання (аудиторної) з натури живописної роботи фігури людини в теплій кольоровій гамі в інтер'єрі (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Сформувати у студентів уміння аналізувати постановку фігури людини в інтер'єрі, навчити композиційно розміщувати зображення у форматі, передавати загальні пропорції фігури та просторове середовище, закладати конструктивну основу майбутньої живописної роботи.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 1. Композиційне вирішення та початкова побудова фігури в інтер'єрі

Зміст роботи:

- Організація робочого місця та аналіз постановки:
 - положення фігури;
 - характер освітлення;
 - особливості інтер'єру.
- Визначення композиції:
 - розміщення фігури у форматі;
 - співвідношення фігури та простору.
- Намітка загальних пропорцій фігури:
 - вісь тіла;
 - нахил корпусу;
 - положення голови, рук, ніг.
- Узагальнене зображення інтер'єру (підлога, стіни, предмети).
- Побудова великих мас (фігура – інтер'єр).

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 23

Тема: Виконання (аудиторної) з натури живописної роботи фігури людини в теплій кольоровій гамі в інтер'єрі (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Розвивати навички конструктивної побудови фігури людини, уточнення пропорцій та анатомічних особливостей, формувати вміння передавати просторові співвідношення в інтер'єрі.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 2. Конструктивна побудова фігури та просторове вирішення

Зміст роботи:

- Уточнення пропорцій фігури.
- Опрацювання анатомічної будови:
 - тулуб;
 - кінцівки;
 - положення голови.
- Побудова простору інтер'єру:
 - перспектива;
 - розміщення предметів.
- Узгодження фігури з середовищем.
- Виявлення конструктивних площин.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 24

Тема: Виконання (аудиторної) з натури живописної роботи фігури людини в теплій кольоровій гамі в інтер'єрі (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Сформувати вміння бачити та передавати світлотіньові співвідношення, визначати великі тональні маси як основу для живописного вирішення.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), лляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 3. Тональне вирішення та підготовка до живопису

Зміст роботи:

- Визначення світлотіньових мас:
 - світло;
 - півтінь;
 - тінь;
 - рефлекси.
- Узгодження тональних відношень:
 - фігура–інтер'єр;
 - передній–задній план.
- Узагальнення форми через тон.
- Підготовка рисунка до живопису.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 25

Тема: Виконання (аудиторної) з натури живописної роботи фігури людини в теплій кольоровій гамі в інтер'єрі (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Ознайомити з принципами підмальовку та навчити закладати загальне кольорове середовище роботи в теплій гамі.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 4. Підмальовок і закладання теплого колориту

Зміст роботи:

- Виконання підмальовку.
- Закладення теплого колориту:
 - домінування теплих відтінків.
- Розподіл кольорових мас:
 - фігура;
 - інтер'єр;
 - фон.
- Узгодження кольорових відношень.
- Робота узагальненими плямами.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 26

Тема: Виконання (аудиторної) з натури живописної роботи фігури людини в теплій кольоровій гамі в інтер'єрі (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Розвивати вміння передавати об'єм і пластику фігури, а також глибину простору засобами кольору і світлотіні.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 5. Передача об'єму фігури та простору кольором

Зміст роботи:

- Опрацювання великих форм фігури.
- Передача пластики тіла.
- Узгодження кольору фігури з інтер'єром.
- Формування глибини простору.
- Початок деталізації.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 27

Тема: Виконання (аудиторної) з натури живописної роботи фігури людини в теплій кольоровій гамі в інтер'єрі (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Сформувати вміння передавати фактуру і матеріальність різних поверхонь та уточнювати деталі фігури і середовища.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 6. Деталізація та передача матеріальності

Зміст роботи:

- Деталізація фігури:
 - обличчя;
 - руки;
 - одяг.
- Опрацювання інтер'єру:
 - меблі;
 - предмети.
- Передача фактур:
 - тканина;
 - шкіра;
 - поверхні.
- Введення кольорових нюансів.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 28

Тема: Виконання (аудиторної) з натури живописної роботи фігури людини в теплій кольоровій гамі в інтер'єрі (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Розвивати здатність узагальнювати форму і колір, підпорядковувати деталі цілому та досягати композиційної єдності.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 7. Узагальнення та досягнення цілісності композиції

Зміст роботи:

- Узагальнення другорядних деталей.
- Виділення композиційного центру.
- Баланс кольору і тону.
- Узгодження фігури з інтер'єром.
- Перевірка цілісності роботи.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 29

Тема: Виконання (аудиторної) з натури живописної роботи фігури людини в теплій кольоровій гамі в інтер'єрі (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Сформувати вміння завершувати живописну роботу, виконувати фінальні узагальнення, аналізувати результат та оцінювати якість виконання.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 8. Завершення роботи та художній аналіз

Зміст роботи:

- Фінальне опрацювання:
 - акценти;
 - світлові відблиски.
- Усунення помилок:
 - тональних;
 - кольорових;
 - конструктивних.
- Досягнення гармонії теплого колориту.
- Завершення роботи (підпис).
- Аналіз:
 - самооцінка;
 - колективне обговорення.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 30

Тема: Виконання з натури (аудиторної), живописної роботи фігури людини в національному одязі з атрибутами (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Сформувати у студентів уміння аналізувати натуру та особливості національного одягу, навчити композиційно розміщувати фігуру у форматі, передавати пропорції, характер пози та взаємодію з атрибутами.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 1. Композиційне вирішення та початкова побудова фігури в національному образі

Зміст роботи:

- Організація робочого місця та постановки.
- Аналіз натури:
 - поза, характер, пластика;
 - особливості національного одягу;
 - роль атрибутів.
- Визначення композиції:
 - розміщення фігури у форматі;
 - баланс мас (фігура–фон–предмети).
- Побудова загальних пропорцій:
 - вісь тіла;
 - нахил плечей і тазу.
- Намітка великих мас: фігура; одяг; атрибути.
- Узагальнений рисунок без деталізації.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 31

Тема: Виконання з натури (аудиторної), живописної роботи фігури людини в національному одязі з атрибутами (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Розвивати навички конструктивної побудови фігури людини, формувати вміння передавати анатомічну основу під одягом та просторову організацію складок.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), лляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 2. Конструктивна побудова фігури та вивчення форми одягу

Зміст роботи:

- Уточнення пропорцій фігури.
- Опрацювання анатомії:
 - тулуб;
 - кінцівки;
 - положення голови.
- Побудова форми одягу:
 - великі складки;
 - напрямок тканини.
- Узгодження фігури з атрибутами.
- Виявлення конструктивних площин.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 32

Тема: Виконання з натури (аудиторної), живописної роботи фігури людини в національному одязі з атрибутами (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Сформувати вміння бачити великі світлотіньові відношення, визначати об'єм і форму фігури та одягу як основу живопису.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 3. Тональне вирішення та підготовка до живопису

Зміст роботи:

- Визначення світлотіньових мас:
 - світло;
 - півтінь;
 - тінь;
 - рефлекси.
- Узгодження тональних відношень:
 - Фігура-одяг;
 - Фігура-фон.
- Узагальнення форми через тон.
- Підготовка до живописного етапу.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 33

Тема: Виконання з натури (аудиторної), живописної роботи фігури людини в національному одязі з атрибутами (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Ознайомити з принципами підмальовку та навчити формувати загальне кольорове середовище з урахуванням декоративності національного одягу.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 4. Підмальовок і закладання колористичного рішення

Зміст роботи:

- Виконання підмальовку.
- Закладення загального колориту:
 - визначення домінуючих кольорів.
- Розподіл кольорових мас:
 - фігура;
 - одяг;
 - атрибути;
 - фон.
- Узгодження кольорових співвідношень.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 34

Тема: Виконання з натури (аудиторної), живописної роботи фігури людини в національному одязі з атрибутами (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Розвивати вміння передавати об'єм фігури, пластику тіла та драпірування одягу засобами кольору і світлотіні.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 5. Передача об'єму фігури та пластики одягу кольором

Зміст роботи:

- Опрацювання великих форм фігури.
- Передача пластики тіла під одягом.
- Опрацювання складок тканини.
- Узгодження кольору фігури і одягу.
- Початок деталізації.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 35

Тема: Виконання з натури (аудиторної), живописної роботи фігури людини в національному одязі з атрибутами (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Сформувати вміння передавати матеріальність тканин, декоративність та орнаментальні елементи національного одягу.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінєн, уайт-спірит), лляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 6. Деталізація та передача фактури і орнаменту

Зміст роботи:

- Деталізація фігури:
 - обличчя;
 - руки.
- Опрацювання одягу:
 - орнамент;
 - декоративні елементи.
- Передача фактур:
 - тканина;
 - вишивка;
 - аксесуари.
- Введення кольорових нюансів.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 36

Тема: Виконання з натури (аудиторної), живописної роботи фігури людини в національному одязі з атрибутами (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Розвивати здатність узагальнювати форму, підпорядковувати декоративні деталі загальному образу та досягати гармонії композиції.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 7. Узагальнення та досягнення композиційної цілісності

Зміст роботи:

- Узагальнення другорядних деталей.
- Виділення композиційного центру.
- Баланс кольору, тону і декоративності.
- Узгодження фігури з фоном.
- Перевірка цілісності роботи.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 37

Тема: Виконання з натури (аудиторної), живописної роботи фігури людини в національному одязі з атрибутами (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Сформувати вміння завершувати живописну роботу, досягати художньої виразності та проводити аналіз виконаної роботи.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 8. Завершення роботи та художній аналіз

Зміст роботи:

- Фінальне опрацювання:
 - акценти;
 - світлові ефекти.
- Корекція:
 - тональних;
 - кольорових;
 - композиційних помилок.
- Досягнення гармонійного живописного рішення.
- Завершення роботи (підпис).
- Аналіз:
 - самооцінка;
 - обговорення результатів.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 38

Тема: Створення авторської композиції з зображенням групи людей (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Сформувати у студентів уміння створювати авторський задум композиції, розвивати образне мислення, навчити організовувати групу фігур у форматі, передавати взаємодію персонажів, визначати композиційний центр та загальну структуру майбутньої роботи.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), ляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 3 (по 2 години)

Заняття 1. Пошук ідеї та композиційне вирішення групи фігур

Зміст роботи:

- Визначення теми та ідеї композиції:
 - сюжет;
 - настрої;
 - характер взаємодії персонажів.
- Виконання ескізів (кілька варіантів):
 - різні композиційні рішення;
 - варіанти розташування фігур.
- Вибір найвдалішого ескізу.
- Побудова композиційної схеми:
 - центр;
 - ритм;
 - баланс мас.
- Намітка фігур у загальних пропорціях.
- Визначення просторового середовища (фон, оточення).

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 39

Тема: Створення авторської композиції з зображенням групи людей (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Розвивати навички конструктивної побудови кількох фігур, формувати вміння передавати пропорції, взаємодію персонажів та закладати загальне колористичне рішення композиції.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), лляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 3 (по 2 години)

Заняття 2. Конструктивна побудова та колористичне вирішення композиції

Зміст роботи:

- Уточнення пропорцій фігур:
 - положення в просторі;
 - взаємодія між собою.
- Побудова анатомічної основи фігур.
- Визначення світлотіньових мас.
- Узгодження фігур із середовищем.
- Виконання підмальовку:
 - закладення кольорових мас;
 - визначення колористичної гами.
- Робота великими плямами без деталізації.

Дата:

Підпис викладача:

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 40

Тема: Створення авторської композиції з зображенням групи людей (олійні фарби, розмір 50/60).

Мета: Сформувати вміння доводити композицію до завершеного художнього образу, узагальнювати форму, виділяти головне та досягати цілісності і виразності живописної роботи.

Матеріал: ґрунтоване полотно на підрамнику, або картон/полотно на картоні; олійні фарби (основний набір: вохра жовта, сієна натуральна / палена, умбра натуральна / палена, кадмій жовтий, кадмій червоний, краплак червоний, білила титанові; додатково (за потреби): ультрамарин, кобальт синій, зелена земля, пензлі (плоскі) – для великих площин, круглі пензлі – для деталей, синтетичні – для м'яких переходів, віялові (за потреби); розчинник (пінен, уайт-спірит), лляна олія, живописні медіуми (за потреби), ганчір'я або серветки, ємності для розчинників; палітра (дерев'яна або скляна), мастихін. Додатково: фартух або робочий одяг, рукавички (за потреби).

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 3 (по 2 години)

Заняття 3. Деталізація, узагальнення та завершення композиції

Зміст роботи:

- Деталізація фігур:
 - обличчя;
 - жести;
 - пози.
- Уточнення взаємодії персонажів.
- Опрацювання середовища (фон, предмети).
- Передача фактур і матеріальності.
- Узагальнення композиції:
 - підпорядкування деталей;
 - баланс кольору і тону.
- Введення акцентів.
- Завершення роботи (підпис).
- Аналіз:
 - самооцінка;
 - обговорення результатів.

Дата:

Підпис викладача:

ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. К.: Вища школа, 2002. 192 с. (Наявний в бібліотеці університету в кількості 62 примірників).
2. Котляр В.П. Основи образотворчого мистецтва. К.: Кондор, 2006. 200 с. (Наявний в бібліотеці університету в кількості 40 примірників).
3. Матеріали і техніка олійного живопису : навч. посібник / укладач : О.Я. Музика. Умань : ВПЦ «Візаві», 2013. 114 с.
4. Петухова Т. А., Луценко І. В., Піддубна О. М. Особливості розвитку олійного та акрилового живопису в контексті сучасного мистецтвознавства. Вісник науки та освіти. 2025. № 5 (35). С. 2657-2675. ISSN 2786-6165.
5. Піддубна О. М. Живопис у розвитку творчих здібностей майбутніх вчителів образотворчого мистецтва. Проблеми освіти. 2019. Вип. 92. С. 111-115.
6. Піддубна О. М. Формування мистецької культури школярів за допомогою творів живопису // Сучасна українська освіта: стратегії та технології навчання молоді і дорослих : зб. наук. праць VI Міжнар. наук.-прак. інтернет-конф., 27 лют. 2019 р. : [наук. ред. О.І. Шапран; уклад.: Ю. П. Шапран, Н. П. Онищенко]. Переяслав-Хмельницький, 2019. С. 59-64
7. Піддубна О.М. Значення начерків у художньо-творчій діяльності майбутніх учителів образотворчого мистецтва з дисциплін «Малюнок» і «Живопис». Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки. Житомир, 2016. Вип. 2 (84). С. 107-112.
8. Пісьо С. Я., Піддубна О. М., Козік В. В. Синтез академічного живопису та пластичної анатомії в концептуальному дизайні: пошук нових вимірів творчості. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2024. Вип. 78, т. 2 (78). С. 102–110. ISSN 2308-4863.
9. Яремків М. Композиція. Тернопіль: «Підручники і посібники». 2005. 110 с. (Наявний в бібліотеці університету в кількості 1 примірника).
10. Piddubna O., Pylnik R., Pichkur M., Poluden L., Sotska H., Maksymchuk A. Pedagogical Mechanisms to Activate the Creative Development of Students of Art and Pedagogical Specialties of Higher Education Institutions by Means of the Latest Art. Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala. 2023. Vol. 15, Iss. 3, P. 1-14.

Додаткова:

1. Альбом художніх робіт здобувачів вищої освіти (освітній рівень: бакалавр, спеціальність 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво), спеціальність 015 Професійна освіта (Дизайн)). Авт. вступ. статті та упоряд. альбома Піддубна О. М., Колесник Н. Є. Житомир. Вид-во ЖДУ імені Івана

Франка, 2020. 40 с.: іл.+CD

2. Гілязова Н.М. Рисунок. Живопис: навчальний посібник. Івано-Франківськ.: Симфонія форто, 2000. 112 с.

3. Кім О. О., Піддубна О. М., Корницька Л. А. Відродження стародавніх мистецьких технік у сучасному світі. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2025. Вип. 83, т. 2. С. 44-49. ISSN 2308-4863.

4. Піддубна О. М. Фахові дисципліни у розвитку творчих здібностей майбутніх учителів образотворчого мистецтва: історичний аспект. Система підготовки майбутніх фахівців у контексті становлення Нової української школи: монографія / за заг. редакцією В.Є. Литньова, Н.Є. Колесник, Т.В. Завязун. Житомир: Вид. О. О. Євенок, 2019. С. 70-79

5. Піддубна О. М. Формування професійної компетентності вчителів образотворчого мистецтва в процесі вивчення предметів «Малюнок» й «Живопис» під час виконання начерків. Професійна освіта в умовах інтеграційних процесів: теорія і практика : зб. наук. пр. У 2 ч. Ч. 1. Житомир, 2017 р. С. 282-285

6. Сковронський В.М. Технологія живопису та декоративно-прикладного мистецтва : навч. посіб. К. : КНУКіМ, 2007. 207 с.

Інтернет ресурси:

1. Oil Painting Tips // Patreon Highlights. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.youtube.com/watch?v=Vnvh86OMhbs>

2. Portrait Painting Tutorial // A Strategy for Success. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.youtube.com/watch?v=KerRXbBq8rE>

3. Акварель [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.youtube.com/watch?v=1eANXuBNlW4>

4. Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://eprints.zu.edu.ua/>

5. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://nbuv.gov.ua/node/554>

6. Портал: Живопис. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:

<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BE%D1%80%D1%82%D0%B0%D0%BB:%D0%96%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D0%BF%D0%B8%D1%81>

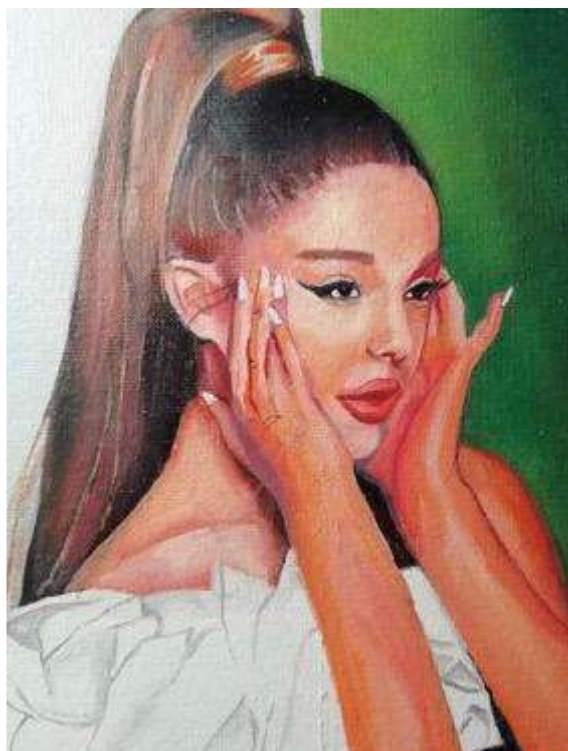
7. Рисунок. Живопис: навчальний посібник / Н.М. Гілязова. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://issuu.com/i.grebeniuk80/docs/>

ДОДАТКИ

Приклади робіт

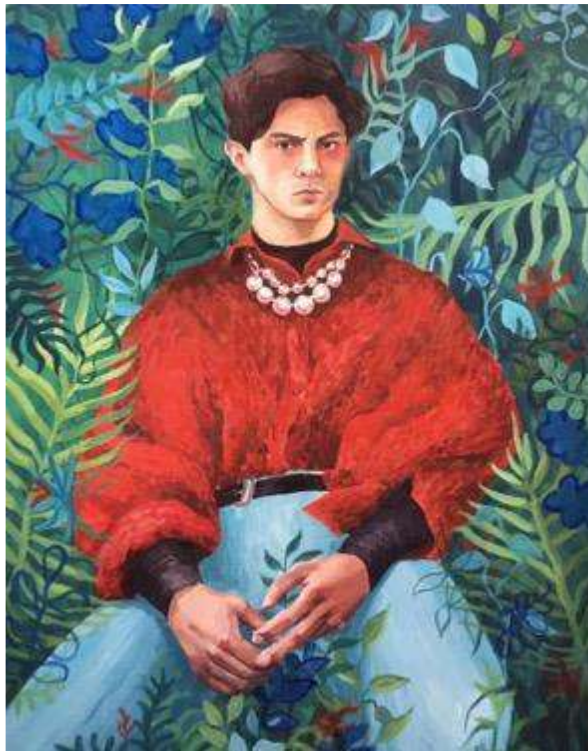
Приклади робіт

Приклади робіт

Приклади робіт

Приклади робіт

Приклади робіт

